

[Erik Eriksen.]

værdigt, at regeringen nu er begyndt på en politik, der i meget minder om den socialdemokratiske politik i 1953-54. Mens finansministeriet i de første fire måneder af 1957 mindskede sin gæld til nationalbanken med 78 mill. kr., er der i de første fire måneder i år sket en forøgelse af gælden på ikke mindre end 227 mill. kr. Der er således tale om en forskel på ikke mindre end 305 mill. kr. Jeg er opmærksom på, at gælden til nationalbanken ved udgangen af april var lidt mindre end på samme tidspunkt sidste år, men bevægelsen forekommer mig foruroligende. Vi husker kun alt for godt, at det var gennem træk på nationalbanken, at den socialdemokratiske regering i efteråret 1953 og foråret 1954 fik en valutabeholdning på små 400 mill. kr. vendt til en valutagæld af nogenlunde samme størrelse.

Det akutte problem for landbruget har i de senere måneder været det katastrofale fald i smørprisen. For en del af landbrugets andre eksportvarer er prisudsigterne knap så mørke, men det samlede resultat er alligevel så ringe, at landbrugets forrentningsprocent i øjeblikket formentlig svinger omkring nulpunktet. Industriproduktionen ligger vel en smule under sidste års niveau, og der er ikke udsigt til nogen bedring, vel snarere tværtimod.

De forringede udsigter for produktionen gør det naturligt, at man ikke kan nære for store forhåbninger til en nedgang i arbejdsløsheden. Også her må jeg sige, at jeg ikke rigtig forstår den optimisme, som den socialdemokratiske ordfører, det ærede medlem hr. Per Hækkerup, lagde for dagen. Tilgangen til arbejdsmarkedet er kraftigt stigende, og da investeringerne kun i begrænset omfang skaber nye arbejdsmuligheder, må en stigning i arbejdsløsheden for mig at se være sandsynlig.

Heroverfor står så faldet i markedsrenten og i forbindelse hermed nationalbankens nedsættelse af diskontoen. Normalt ville et rentefald på 1 pct. eller mere være et glædeligt tegn, men nu er jeg ikke helt så optimistisk i min vurdering. Jeg kan ikke se, at regeringens formindskede obligations salg har nogen større betydning, når der samtidig gennem tvangslånet opkræves 200 mill. kr. om året. En betydelig del af disse

penge ville normalt finde vej til obligationsmarkedet. Jeg mener snarere, at rentefaldet må ses som en følge af, at mange virksomheder bevidst øger deres likviditet, samtidig med at opbygningen af valutareserverne øger pengemængden. Det er i hvert fald givet, at mange landmænd af frygt for, hvad fremtiden kan bringe, nedsætter både forbrug og investeringer for at have rede penge at møde vanskelighederne med, og det samme vil jeg tro gælder mange virksomheder i andre erhverv. Og sidst, men ikke mindst bliver det mere og mere klart, at usikkerheden eller uklarheden om markedsplanerne får mange til at være tilbageholdende med investeringerne.

For mig at se er der ikke noget synderligt tilfredsstillende i, at disse faktorer, altså ønsket om at have likvide reserver og nedgangen i investeringerne, har bevirket et rentefald. Derfor må jeg sige, at således set synes der at være langt mellem lyspunkterne i en nøgtern vurdering af den danske økonomi.

Ser vi så på, hvorledes regeringen har udformet sin økonomiske politik, vil vi finde, at den ligger fjernt fra alt, hvad der har med samordning og helhedsvurdering at gøre. Også her gælder det jo, at oppositionen ikke kan tvinge. Må jeg minde om begivenhederne i juni sidste år. Det startede med, at regeringen fandt det ønskeligt at begrænse købekraften. Samtidig med at dette skete, indførtes stabiliseringslånet af rent politiske grunde, dette lån, der, som nationalbankens førstedirektør har fremhævet det, hovedsagelig må betragtes som et pengepolitisk middel. Det vil altså sige en yderligere skærpelse af kreditstramningen i sin tid. Efter disse juniloves vedtagelse var det regeringen magtpåliggende — det gælder vel især det radikale element — at stille et langtidsprogram i udsigt. Dette program har endnu ikke set dagens lys, og jeg tvivler på, at vi nogen sinde får det at se.

En af de vigtigste opgaver måtte være at begrænse de offentlige udgifter, men herom har der imidlertid ikke været tale. Regeringen har foreslået en finanslov, der er væsentligt dyrere end den foregående. Vi finder dette betænkeligt under de usikre økonomiske forhold, og vi har da også stemt mod en række udgifter, som efter vort skøn enten ikke er naturlige statsopgaver, eller